Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU

Tystysgrif Gyffredinol Addysg Uwchradd

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE

General Certificate of Secondary Education

165/58

HANES

MANYLEB A: ASTUDIAETHAU MANWL AC AMLINELLOL O AGWEDDAU AR HANES CYMRU/LLOEGR A'R BYD

PAPUR 1

ASTUDIAETH FANWL

08 – TSIEINA DAN LYWODRAETH MAO ZEDONG, 1949-1976

P.M. DYDD GWENER, 9 Mehefin 2006

1 awr (o arholiad 2 awr)

Cwestiynau a atebwyd	Swyddfa'n unig
Cw.1 (Gorfodol)	20
Cw.	25
CYFANSWM	45

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch Gwestiwn 1 (Adran A) **a** *naill ai* Cwestiwn 2 *neu* Gwestiwn 3 o Adran B.

Ysgrifennwch eich atebion ar y llinellau yn y llyfryn hwn. Defnyddiwch dudalennau ychwanegol os nad yw'r llinellau a ddarparwyd yn y llyfryn hwn yn ddigon. Ysgrifennwch eich enw ar bob tudalen ychwanegol a nodwch yn glir rif y cwestiwn rydych yn ei ateb. Rhowch eich tudalennau ychwanegol y tu mewn i'r llyfryn hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran-gwestiwn.

Cewch farciau am ansawdd eich cyfathrebu ysgrifenedig.

I ennill y marciau llawn ar gyfer unrhyw gwestiwn, rhaid i'ch atebion fod yn berthnasol a rhaid iddynt wneud defnydd llawn o'r wybodaeth a ddarparwyd.

Ym mhob achos dylech gefnogi eich atebion trwy gyfeirio at eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth o'r pwnc a ddewiswyd.

Ni roddir tystysgrif i ymgeisydd a geir yn ymddwyn yn annheg yn ystod yr arholiad.

Atebwch Gwestiwn 1 yn Adran A a **naill ai** *Cwestiwn 2* **neu** *Gwestiwn 3 yn Adran B*.

ADRAN A

(GORFODOL)

1. Mae'r cwestiwn hwn yn sôn am y Chwyldro Diwylliannol a blynyddoedd olaf Mao, 1962-1976.

Astudiwch y ffynonellau isod ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn pob ffynhonnell. [20]

Ffynhonnell A

[Y Gwarchodlu Coch yn dangos eu cefnogaeth i'r Cadeirydd Mao]

(a) Defnyddiwch Ffynhonnell A, a'r hyn rydych chi'n ei wybod, i ddisgrifio sut roedd Mao yn cael ei weld gan y Gwarchodlu Coch. [3]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

Ffynhonnell B

Trwy'r Chwyldro Diwylliannol, gobaith Mao oedd troi Tsieina'n ôl at y 'ffordd Sosialaidd'. Galwodd ar ei gefnogwyr i ymosod ar arweinwyr Gwŷr y Dde a phob grŵp gwrthbleidiol arall, yn enwedig awduron, artistiaid ac athrawon.

[Rhan o werslyfr ysgol gan Harriet Ward, *China in the Twentieth Century* (1990)]

(b) Defnyddiwch y wybodaeth yn Ffynhonnell B, a'r hyn rydych chi'n ei wybod, i egluro amcanion y Chwyldro Diwylliannol. [4]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Trosodd.

Ffynhonnell C

Roedd yn amser brawychus. Bob nos bydden ni'n clywed cnocio uchel, pethau'n torri a phlant yn gweiddi. Am 11 o'r gloch un noson daeth y cnocio o'r diwedd i'n tŷ ni. Roedd yna saith o'r Gwarchodlu Coch a tharodd eu harweinydd ei chwip ar draws y bwrdd cyn gweiddi: 'Oes unrhyw beth cyfalafol neu wrth-gomiwnyddol yn y tŷ hwn?' 'Nac oes', atebodd fy nhad yn nerfus.

[Liang Heng, mab i un o Wŷr y Dde, yn cofio cyrch a wnaed ar ei dŷ yn 1966 pan oedd yn 12 oed. Cofnododd y digwyddiad hwn yn ei hunangofiant a gyhoeddwyd yn y 1990au.]

(c) Pa mor ddefnyddiol yw Ffynhonnell C fel tystiolaeth i hanesydd sy'n astudio'r Chwyldro Diwylliannol?
Eglurwch eich ateb gan ddefnyddio'r ffynhonnell a'r hyn rydych chi'n ei wybod. [5]

<u>Ffynhonnell CH</u>

> Brwydr am bŵer rhwng Mao a'i wrthwynebwyr 'cymedrol' oedd y Chwyldro Diwylliannol mewn gwirionedd. Roedd Mao eisiau cryfhau egwyddorion sosialaidd yn bennaf.

[Addaswyd o werslyfr modern i ysgolion gan Tony Lancaster a Derek Peaple, *The Modern World* (1996)]

(ch) Yn Ffynhonnell CH mae'r awduron yn awgrymu mai prif amcan Mao oedd defnyddio'r Chwyldro Diwylliannol i gryfhau egwyddorion sosialaidd.
A yw hynny'n ddehongliad dilys?

Yn eich ateb dylech ddefnyddio'r hyn rydych chi'n ei wybod am y testun, cyfeirio at y ffynonellau eraill sy'n berthnasol yn y cwestiwn hwn ac ystyried sut y daeth yr awduron i'r dehongliad hwn. [8]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

Examiner only
Arholwr yn unig

ADRAN B

Atebwch **naill ai** *Cwestiwn 2* **neu** *Gwestiwn 3*.

2. Mae'r cwestiwn hwn yn sôn am sefydlu'r Wladwriaeth Gomiwnyddol, 1949-1957.

Astudiwch y wybodaeth isod ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn. [25]

GWYBODAETH

Gosododd Mao sylfeini'r wladwriaeth Gomiwnyddol yn y blynyddoedd ar ôl 1949. Mae'r darlun hwn yn dangos gwerinwyr yn paratoi eu terasau ar gyfer plannu'r cnwd reis.

(a) (i) Beth oedd fferm gydweithredol? [2]

....

....

....

....

....

....

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

(ii) Eglurwch sut roedd menywod yn cael eu trin dan y drefn Gomiwnyddol newydd. [4]

(iii) Pa mor bwysig oedd y Cynllun Pum Mlynedd Cyntaf, 1953-1957? [5]

Examiner only
Arholwr yn unig

(b) (i) Disgrifiwch waith y propagandwyr yn ystod y cyfnod hwn. [3]

(ii) Eglurwch beth oedd pwrpas Ymgyrch y Can Blodyn. [4]

Examiner only
Arholwr yn unig

(c) Pa mor llwyddiannus oedd Mao wrth foderneiddio Tsieina erbyn 1957?
Eglurwch eich ateb yn llawn. [7]

Examiner only
Arholwr yn unig

3. Mae'r cwestiwn hwn yn sôn am Tsieina a'r byd mawr.

Astudiwch y wybodaeth isod ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn. [25]

GWYBODAETH
Datblygodd Tsieina ei pholisi tramor ei hun yn ystod y cyfnod hwn. Mae'r darlun hwn yn dangos cyfarfod rhwng Mao a Stalin ym Moscow yn 1951.

(a) (i) Beth oedd y rhwyg rhwng Tsieina a'r Sofietiaid? [2]

....

....

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

(ii) Eglurwch pam roedd Taiwan yn broblem i Tsieina. [4]

(iii) Pa mor llwyddiannus oedd Tsieina wrth wella ei pherthynas ag America ar ddechrau'r 1970au? [5]

Examiner only
Arholwr yn unig

(b) (i) Disgrifiwch sut roedd Tsieina'n trin Tibet. [3]

(ii) Eglurwch pam y daeth Tsieina i gymryd rhan ym materion Vietnam. [4]

Examiner only
Arholwr yn unig

(c) A yw Tsieina wedi dilyn polisi tramor hollol annibynnol er 1949?
Eglurwch eich ateb yn llawn. [7]